Juan Bautista Augurio Perera, Manresa - 1822

Autor:
Data de publicació: 05-12-2016

ALTRES ESPORTS: AUGURI PERERA. PARE DEL TENNIS El naixement del tennis, com el de molts esports, és objecte de polèmiques i debats entre historiadors. Tradicionalment s'havia atribuït la seva paternitat al major Walter Clopton Wingfield i es parlava de desembre de 1873 com la data de l'inici del tennis modern o "lawn tennis". No s'ha d'oblidar ...

L’inventor del tennis modern, Juan Bautista Augurio Perera, va néixer el 1822 a Manresa

I·lustració sobre el tennis de George du Maurier, de l’any 1882. GETTY IMAGES

L’inventor del tennis modern, Juan Bautista Augurio Perera, va néixer el 1822 a Manresa mentre el seu pare defensava amb les armes la Constitució liberal. La seva família es va exiliar a Londres després de la intervenció dels Cent Mil Fills de Sant Lluís.

El desembre del 1986, va saltar a Espanya la notícia de la venda d'una casa al número 8 d’Ampton Road, a Edgbaston, a la ciutat de Birmingham. La casa tenia una història força peculiar. Havia estat propietat, des d’almenys el 1856, d’un comerciant d’arrels desconegudes però noms i cognoms d’origen espanyol: Juan Bautista Luis Augurio Perera Orfila. Per ser més exactes, a Manresa. A aquest personatge misteriós s’hi unia una història encara més peculiar, ignorada per molts: havia estat l’inventor del tennis modern al jardí de casa seva, a Birmingham, juntament amb un amic seu, el major anglès Thomas Henry Gem, advocat i escriptor.

Una placa al seu domicili a Edgbaston recorda que allà es va crear el tennis herba

Els dos amics eren aficionats al joc del racket, una disciplina que es jugava a l’interior. Decidits a innovar, van tenir la idea d’aprofitar el camp (lawn) de croquet que Perera tenia al jardí per instal·lar sobre la gespa una xarxa de quatre peus d’altura (1,2 metres) i marcar un terreny de joc rectangular de 30 per 12 iardes (27,5 per 11 metres, aproximadament). El nou joc el van anomenar al principi lawn pilota i lawn racket i finalment el van batejar amb el nom de lawn tennis.

Es desconeix la data exacta en què Perera i Gem van començar a jugar al tennis modern, però se situa al voltant del 1859, és a dir, quinze anys abans que el major Walter Clopton Wingfield, que tradicionalment s'havia identificat com el seu inventor, establís les regles del seu joc de nova creació, l'sphairistikè, fins llavors considerat el precursor d'aquest esport.

A l'antiga casa de Perera a Edgbaston ara hi ha una placa que recorda: "El 1865 el major T. H. Gem, advocat i esportista, i J. B. A. Perera, comerciant, van crear i jugar aquí el joc del tennis sobre herba". Diversos investigadors, com Fernando Arrechea i Kirsty Hooper, han rastrejat al llarg dels últims anys la trajectòria de Perera a Anglaterra. Les seves investigacions no deixen dubtes sobre l'origen de l'inventor del tennis. Entre els documents que han esgrimit es troba el cens anglès del 1871, en el qual apareix com a nascut a Espanya, encara que nacionalitzat britànic, i resident a Edgbaston amb la seva dona, Louisa, amb qui s'havia casat el 1847, i els seus fills Fanny Elizabeth, Joseph Carles Augurio, Adrianne Louisa i Carmen Mariana.

L'acta de nacionalització de Juan Bautista Augurio Perera, conservada als Arxius Nacionals del Regne Unit, expressa clarament que "és natural del Regne d'Espanya". En aquesta mateixa acta, signada el 25 de febrer del 1856, el mateix Perera afirma que fa 30 anys que viu a Anglaterra, els deu primers a Londres i la resta a Birmingham, i que té intenció de residir permanentment al país. Es declara casat, amb quatre fills, i dedicat "als negocis com a comerciant a Birmingham". La seva empresa té la seu al número 28 de Great Charles Street, en aquesta mateixa ciutat. Perera va sol·licitar la nacionalitat britànica un any després de la mort a Manchester del seu pare, Augurio Perera Pla, antic militar exiliat a la Gran Bretanya. És l'historial militar del seu pare, nascut a Manresa el 1793, el que aporta llum definitiva sobre l'origen de l'inventor del tennis.

Al full de serveis d'Augurio Perera Pla, conservat a l'Arxiu General Militar de Segòvia, comença en una data molt assenyalada per a la història de Catalunya i d'Espanya: el 6 de juny del 1808, dia de la primera batalla del Bruc, en la qual els sometents i companyies de Manresa i altres comarques frenen els 3.800 homes de la divisió del general francès Schwartz, que es dirigeix a la ciutat a posar fi a la sedició dels seus habitants contra Napoleó. És la primera gran derrota militar de les forces invasores a les mans dels patriotes espanyols.

Una investigació en arxius militars vincula l'inventor amb la capital del Bages

Augurio Perera Pla participa amb quinze anys en la guerra contra els francesos, no només al Bruc, també al setge de Girona. Al 1813, és destinat al Regiment Provisional de Maó i després al Regiment d'Infanteria de Nàpols, amb el grau de tinent. A la ciutat menorquina coneix la seva futura esposa, Francisca Orfila Fábregues, amb qui contreu matrimoni el 1816.

Per una sol·licitud d'indult al rei Ferran VII, per haver-se casat sense la preceptiva llicència reial, sabem que el maig del 1820 el pare de l'inventor del tennis es troba destinat a Catalunya, amb el Regiment d'Infanteria de Múrcia núm. 22. El seu full de serveis conclou el març del 1821 en aquesta destinació, ja en ple Trienni Liberal, quan Ferran VII ha tornat a acceptar la Constitució del 1812. La Gazeta de Madrid de l'any 1822, concretament la del dia 16 d'agost, situa Augurio Perera Pla combatent als voltants de Manresa contra el cap dels reialistes Misas en defensa de la Constitució liberal. Aquesta publicació reprodueix l'informe d'El Indicador Catalán, editat a Barcelona i que narrava els xocs entre liberals i absolutistes en l'anomenada "guerra constitucional" del 1822-1823 a Catalunya, que precedirà la invasió d'Espanya pels Cent Mil Fills de Sant Lluís en suport de Ferran VII i la restauració de l'absolutisme.

L'informe, que defineix Augurio Perera com a "natural del país", està datat i signat a Manresa per qui un any més tard serà el capità general de Catalunya, el brigadier Antonio Roten, que ret compte de les operacions militars a diverses localitats de la zona dels constitucionalistes contra les incursions de Misas a Monistrol de Montserrat, Navarcles i Sallent de Llobregat, totes poblacions properes a Manresa en les quals intervé el jove tinent Perera.

Juan Bautista Augurio Perera neix en aquest violent any del 1822, mentre Catalunya crema per la guerra civil entre constitucionalistes i absolutistes. La presència llavors del seu pare a Manresa, com a tinent de les forces liberals, assenyala indubtablement aquesta localitat com el més que probable bressol de l'inventor espanyol del tennis modern.

El destí del petit Juan Bautista continuarà lligat, en anys posteriors, al del pare. El 1826, Augurio Perera i Francisca Orfila surten d'Espanya amb el seu fill per recalar a Anglaterra. I allà és on van néixer els dos fills següents del matrimoni, Pedro Ricardo i Federico. És molt probable que en el seu exili anglès el pare inculqués al seu primogènit la voluntat de girar full respecte a aquell terrible passat de guerres i lluites fratricides per gaudir de la nova vida que el destí els havia ofert. Segur que el jove Juan Bautista Augurio va assumir a consciència la lliçó del pare i la va posar en pràctica mentre corria amb tota la seva energia sobre l'herba del jardí de casa seva a Ampton Road, amb la raqueta a la mà, en el nou joc de destresa i força que acabava d'inventar.

Molt poc se sap de la vida de Juan Bautista Augurio Perera a Anglaterra després que amb el seu amic Thomas Henry Gem fundés el 1872 el primer club de tennis a Leamington Spa. S'especula que va morir cap al 1889. Alguns anys abans, el 1874, el seu amic Gem havia deixat escrit, en una carta al setmanari The Field, que la invenció del tennis era mèrit exclusiu del seu amic Perera, l'espanyol de Manresa exiliat per les tràgiques vicissituds de la seva nació.